

HORVÁTH (EÖ) TAMÁS
**A Város veszésének
 igaz története**

Ez a Krónika, akár lesz erőm bevégezni, akár nem, napvilágra nem kerül. Volt egy pillanat, amikor hiúságomnak engedve, nem feleltem elég gyorsan és határozottan. Ennek az árát fizetem most.

Ügyelnem kell rá, hogy pontosan, röviden, kerteles és szépítés nélkül fogalmazzak. Akármennyire is sietős a dolgom, nem végezhetek fél munkát. Egyfajta elégtétel ez a botlásaimért. Aztán jöhet bármi.

Rám találnak, és megölnék. Nem azért, mert más írok, mint amit vártak. Ha percről percre, betűről betűre követném elképzelésüket, az sem változtatna sorsomon. Az ágyast megfojtják, az építőmestert a bástyafokról taszítják le, s a hadvezérnek mérget kevernek italába.

És akik ellenem készülnek, azok sem lehetnek biztosak semmiben. Fenik már a kést az arra felbéreltek. Nekik az a tisztük, hogy eltakarítsanak minden nyomot. Hogy meddig fickándozhatnak eleve a csapdában, azt ők sem tudják.

A társadalom alsóbb rétegei előbújnak a csatornákból. Rabolnak, gyilkolnak, erőszakoskodnak. A helyi őrség és a katonaság együttes erővel sem képesek őket megfékezni. A külváros, a szemét-nyegyed lánokban áll.

Tekercek hevernek körülöttem szanaszét. Lesz-e időm biztonságba helyezni őket? Vagy kikerekíteni, lezárni valamiképp a történetírást? Nem mindegy. Akik rám vadásznak, nem elégszenek meg azzal, hogy eltegyenek láb alól. Összes munkámat, amit fellelnek, azonmód, olvasatlanul tüzre vetik. Mint valami ragály hordozóját.

Mindazonáltal nem szabad, hogy ez legyen a legelső bajom. Nem nyomorult kis életemet, még csak nem is a holt betűt kell óvnom, hanem magát a Történetet. Amit idelent pergamenre vetek, annak nyoma lesz odaát, az Örök Krónikában is. Magam is eszerint esem ítélet alá.

Nem tudni, életben van-e még az Uralkodó. Egyszerre mindegy és mégsem. Utolsó szövetségesemnek tekinthettem. Valójában ő is adhatott parancsot az életemre töröknek, mint ahogy bármelyik trónkövetelő, összeesküvő.

Bárcsak beszélhetnék Vele. Leheletnyivel könnyebb lenne elfogadni sorsomat. Talán. Egy hete keresett fel. Igyekeztem úgy beszélni, hogy ne érzékelje: összeacsapnak fejem felett a hullámok. Tegnapelőtt láttam még. Valami hájfejű próbálta becserkészni magának. Az sem kizárható: ismerte már régebről. Ahogyan az sem, hogy semmi sem történt közöttük. Meglehet, él, és biztonságban van. Nem szeretném, ha bármi módon érintené balsorsom. Fialat és szép. Felettem eljárt az idő.

Jószerevel képes is lennék bevégezni, lekerekíteni a Krónikát. Bizonyos pillanatokban teljesen megfedlekem róla, hogy az életemmel fizetek.

A fegyveresek lényegében elsőre megfutamodtak. Meg sem próbálták visszaverni az aljánép rohamát. Nem látszott ijedség az arcukon. Egykedvűen vállaltak, és elhagyták posztjukat. Mint akik tévedésből kerültek oda.

Jólesne, ha azt írhatnám: az Uralkodó jó. Bölcseséggel és türelemmel igazgatja a népet. Letöri a hatalmasok féktelenségét, és nem hagyja elveszni a szükkölködőt. Szeretném hinni: ő a másik.

Szerencsétlenségemért amúgy magamon kívül más nem okolhatok. Hiúságom azóta sem lett kevesebb. Máskülönb pedig szerencsés szerencsétlenség ez. Megdőlhettem volna, áruba bocsáthattam volna szavamam, lelkiismeretemet. Akkor sem lenne egyéb a fizetségem: egy dőfés a bordáim közé.

– Hívat az Uralkodó.

Achát úr, egykori előjáróm fegyveresek kíséretében keresett fel, s én megrettentem azonmód. Mekkora és miféle vétséget követhettem el, hogy ily erős fedezettel citálnak a legmagasabb ítélőszék elé?

Máskülönb nyilván követhettem, s követtem is el, mint bárki a Birodalomban. S bár részletes és szigorú rendelkezések szedték lajstromba a különféle kihágásokat, a közszej többnyire csak ezen passzusok meglehetősen tágas értelmezéséről tudott. Jelenkéntelen svihákokat ítétek hosszas és gyötrelmes halálra, s országrontók, testvérgyilkosok, vérfertőzők távozhattak büntetlenül.

De ezek csak szóbeszédek voltak...

Nem fogtak le, s meg sem ütöttek. Szerfelett elcsodálkoztam ezen. Látják nyilván, mennyire szerencsétlen, esett fickó vagyok, mennyire képtelen ellenállni bármiféle kényszernek.

Mindazonáltal figyeltem az utat. Bástyafok, gyilkos, magas mellvéd közelében vezetnek-e? Csak

ellankad a figyelmük, s én akkor a mélybe vethetem magamat.

– Semmi bolondsággal ne próbálkozz – szolt rám ekkor Achát úr. Mintha gondolataimban olvasott volna.

Amúgy nem a Fellegvár irányába tereltek. Az Alsóváros egyik sikátorában kinyitottak egy elrejtett ajtót, ott folytatódott utunk. Fuldokoltam a szűk folyosókon, nemegyszer úgy kellett magamat keresztülpréselnem. Különös, hogy ez a nálam jóval természetesebb, jóltápláltabb öröknek ment minden akadály nélkül.

Kéltek híresztelések a Birodalom várbörtöneiről, ahol százak, ezrek sínylődnek. Ahol elevenen foszlik le a hús a csonttól, s a nyomorult fogoly hasztalan sóvárog a megváltó végre. Nagy fenntartással kezeltem mindig ezeket. Az Uralkodó kegyes, és mindig méltányos ítéletet hoz.

Valami előcsarnokfélébe érkeztünk a titkos ajtón. Viszonylag sokan tartózkodtak itt. Egykori előjáróm alig leplezett bosszúsággal húzta el a száját. Félhangos megjegyzéseket eresztett el a mindenféle lóti-futikról, kik nem képesek megmaradni az alfelükön mindenféle csip-csup gondjkkal.

Egek! Mekkora hibát ejthettem, ha valamikori feljebbvalóm lóti-futiknak nevezte a körös-körül ácsorgó biborba, brokátba öltözött előkelőségeket? Mennyivel lehet súlyosabb az ügyem az övékéénél?

– Egytől egyig cégéres gazember. Két holdtölte, és mindnek ott szárad feje a bástyafokon. – Achát úr nem is igyekezett lehalkítani a hangját.

A körös-körül várakozók pedig mintha nem is hallották volna.

Egy kis ajtócskára figyeltek inkább, nem messze a Nagy Fogadócsarnok bejáratától. Akörül tolongtaknyüzsögtek. Ahonnét nagy sokára kikecmergett egy cifra öltözetű szolga. Eszüket veszve rohamozták. Ordítottak, taszigálódtek. Egymással és a küldöncel is. Egyedül volt felettesem vont ki magát ebből az alantas hajcihőből. Mint akinek nem is érdeke, hogy mihamarabb bebocsátást nyerjen.

Magam sem tudom, hogyan intézte, de mire a szolga fordult volna, ő már mellette termett. Nem pörölt, nem lökdösődött, éppen csak félrevonta a hivatalnokot. Amaz pedig megijedt láthatóan. Hajlongott, szabadkozott. Úgy viselkedett, mint akit súlyos mulasztáson értek.

Achát úr a következő pillanatban ismét mellettem termett.

– Rettentően kínos, hogy az embernek folyton-folyvást a fülükbe kell rágnia elemi kötelességük. Csöcselék.

Nem láthattam szemtől szembe az Uralkodót. Valami kárpitfélét – függönyt, szőnyeget – vonhattak elé, hogy takarják a közönséges halandók tekintete elől.

Térdre borultam. Gondoltam, ez a megfelelő formája a hódolat kifejezésének.

– Arcra, szerencsétlen, arcra – sziszegte a fülembé valamikori előjáróm. S a nyomaték kedvéért alaposan beletérdelt a gyomromba. – Bármi történik, nem emeled fel a fejedet a földről. Nem kérdezel, nem válaszolsz. Egyáltalán: ki sem nyitod a szádát. Akkor sem, ha személy szerint hozzád intéznek kérdést.

Elképedtem. Miként védem magamat, ha bármi-féle vád ér? Habár kezdtem kapiskálni: valami másról lesz szó.

Vartyogás, hörgés, lihegés hallatszott a kárpit irányából. Akár ha nem is emberi lény tartózkodna ott. Valaki, vagy inkább valami, ami baromnak már nem nevezhető, de nem ért fel odáig, hogy érző, értelmes lénynek lehessen nevezni.

– Arc a padlón! – ripakodott rám félhangosan, és oldalba rúgott. Az járt az eszemben: jó-e nekem, ha bántatlanul távozhatom innét? – Felség, a por-ivadék. Rest és engedetlen, de lehetnek olyan képességei, melyeknek következtében használhatóvá válik. Példás és szigorú büntetést érdemelne minden hűtlenségéért, ám engesztelésül felajánlja neked csekélyke tudását, cserébe szennyes kis életéért. Felületes és türelmetlen, ám a szavakkal viszonylag ügyesen bánik.

Szörcsögés, zihálás. A hideg kőpadló térdemet, homlokomat nyomja.

– Ó, Napnál Is Fényesebb Orcájú! Nem ítélni meg pontosan, birtokában van-e annak a tudásnak, amit állít, vagy szédít minket csupán eme senkifia? Elejét veendő mindenféle felültetésnek, rendkívül szigorú feltételeket javaslok. A legkínosabb és legszégenteljesebb halállal lakoljon, ha csak a legkisebb mértékben is alkalmatlannak bizonyul a feladatra. Nehéz időket él birodalmunk. Egyetlen homokszem is végzetesnek bizonyulhat, ha bekerül a gépezetbe. Miért bízunk akárkiben?

Mindazonáltal biztosíték ezen mihasznának az érintetlensége. Restsége, felületessége, vagy nem is tudom, mi miatt, még nem állt be senki mögé. Senkinek sem kötelezte el magát, igaz, neked sem, de ez akár hasznunkra is válhat.

Búcsúzól még oldalba taszított az egyik strázsza dárdájának nyelével. Levegőt nem kaptam jó ideig.

– Tiszta szerencséd, hogy nem a boldogabbik végével kaptad – okított Achát úr. – Senkinek sem köteles elszámolni a magadfajta alsóbbrendű életével. Jószerével az Uralkodónak sem.

Elsőre azt hittem, félreértés az egész. Kivételesen nem a hátsó, titkos bejáraton át kísérték, hanem a tamariszkuszligeten keresztül. Szigorúan meghagyták: semerre se tekingessek, meredjek magam elé: akik észrevesznek, elfelejtenek úgyis.

Nem találtam túl szépnek. Valami apró szabálytalanságot mindenképpen fel lehetett fedezni az arcán. És különben is: mi oka lehet, hogy a magamfajta sárfiát észrevegye, kitüntesse érdeklődésével?

Azt az ábrándot dédelgettem magamban, hogy nem éppen jelentéktelen megbízatásom folytán idővel kiemelkedhetem az ismeretlenség homályából. Vagyonhoz, címhez jutok, s vonzalmam a gazdag, előkelő leányok, hölgyek iránt talán nem lesz egészen eredménytelen.

Ennek ellenére igyekeztem őt kizárni emlékezetemből. Soha többé nem mehetek át a tamariszkuszligeteken. S ha mégis, ő vélhetően máshol tartózkodik majd. A legvalószínűbb úgyis az, hogy valamelyik belső embernek, előkelőségnek a tulajdona. Tíz-tizenkét éves leányokat, nem egyszer fiatal fiúkat is vettek maguk mellé ágyasnak.

Megbízatásom amúgy semmiféle előnnyel nem járt. Az írónádat, pergament, tintát magamnak kellett beszereznem. „A végén majd, fedett meg Achát úr. Munkálkodszt valamin, amiről nem derült ki még: van-e értéke egyáltalán. Az Udvar mégsem szórhat ki pénzt hulladékra.”

Mikor másodjára szaladtunk össze, úgy mosolygott rám, mint régi, kedves ismerősre. Azt kellett hinnem: nem tart teljesen megvetésre méltónak. Arcának, alakjának egészen aprócska szokatlanságai inkább kiemelték az általánosan emlegetett, hivatalos szépségek közül. Az sem lehetetlen, hogy senki fel nem fedezte, el nem halászta még magának, ez járt az eszemben.

Rendszeres egyeztetésre kellett megjelennem. Bízna bennem voltaképpen, ezt hajtogatták, de ilyen kényes és felelősségteljes megbízatás esetében nem árt semmiféle óvatosság. Elég egy szót, egy betűt, írásjelet eltéveszteni.

Egykori előjáróm igazított el általában, de más nagyurak is kezelésbe vettek. Őfelségével soha többé nem találkoztam. Egy ízben fordult elő, hogy valami mellékudvaron áthaladtomban rám parancsoltak: boruljak arca. Felsandítottam lopva, s egy hordszéket láttam, amelyet négyen cipeltek. S a hordszéken egy felismerhetetlen, embernek alig tetsző kupac.

„Sokféle népek bejutnak, csilingelte, nemcsak a legfelsőbb körökbe valók. Lányokra, nőkre még inkább áll ez. De ő nem ilyen, megvan a véleménye az effélékről. Ő más. Különleges, mondhatni.”

Mégiscsak rendkívüli oka kell legyen annak, hogy szóba áll velem, alacsony sorból származóval. Beszél hozzám, meghallgat, és láthatóan rokonszenvesnek tart. Amúgy se szeri, se száma a kegyetlen történeteknek, ahol a magáról megfélemezett ifjú porhüvelybe kerül törve, karóba húzva fityeg a bástyafokon. De nem én zaklattam őt: ő lépett hozzám! Vagy ez sem számít?

Egek! Egek! Hányszor csaltak meg, hányszor kacagtak ki a hiábavaló ábrándok! Fiatal, szép, jóra való teremtések, kik folyton önző, otromba vagy becstelenség alakokhoz kötötték sorsukat.

Kicsinyke szája, furcsa vágású szeme elkerekedett, amikor eldicsekedtem neki, mily fontos feladatot bíztak rám. Egészen biztos benne, mondta, hogy nálamnál alkalmasabbat nem találhattak volna. Sokat fohászokodok értem, hogy küldetésemet tisztességgel teljesítem.

Innentől fogva meglódultak kezem alatt a betűk. Nyargalt szinte a Krónika esztendőről esztendőre. S Achát úr okításait is mind buzgóbb figyelemmel kísértem. Egyre könnyebben fedeztem fel az apró elhallgatásokat, önellentmondásokat.

Úgy határozottam: egyelőre nem fedek fel mindent kicsiny csodálóm előtt. Egyáltalán: senki előtt. Akadnak személyek, beavatott társaságok, amelyek elevenen nyúznának meg eme értesülésekért. De ő lesz, mindenképpen ő az első, kinek tudomására hozom az irgalmatlan tényeket.

Aztán eltűnt egyik napról a másikra. Lassan úgy jártam be, hogy palotabéli eligazításaimat összekapcsoltam ezekkel a szinte gyengéd találkozásokkal. Az járt a fejemben: megbízóimnak sem lehet ellenük ez a vonzalom. Hiszen itt zajlik minden hetek óta a szemük láttára.

Hiába kutattam utána. Kezdetben vigyázva, lehetőleg feltűnés nélkül. Majd egyre dühödtebben, sokszor az elemi óvatosságról is megfélemezve. Nem került a szemem elé.

Később, nagy sokára egy ízben mintha őt pillantottam volna meg. Valami nagyúr – hírheft kéjenc, erőszakos, faragatlan alak – oldalán véltem látni. De ebben sem vagyok teljességgel biztos. Mind a mai napig.

Kétségeim, úgy lehet, már a kezdet kezdetétől támadtak. Nem is a körbe-körbekerülő szóbeszéd miatt. A vak, nyálkás sokaságban jelen levő elemi irigység sok mindent költ hozzá a valós bűnökhöz.

Sokkal jobban nyugtalanított, amit a magam szemével, fülével tapasztaltam. Azt, hogy az ember nem megy semmire. Az ember a maga vesztere munkálkodik. Nem kíván már hidat verni Ég és Föld közé. Már nem kémleli a csillagokat: a Menny fénylándzsás őrző seregét. Palotát épít, függőkertet, amfiteátrumot.

„Jár nekünk ennyi, magyarázta egykori előjáróm. Sok mindent tettünk kockára, hogy álljon ez a Hely. Becsületet, vagyont, életet. Ne zajongjanak hát, akik beleültek a készbe. Egy sem akad, akit kisebb vagy nagyobb mulasztásért elő ne lehetne venni.”

Volt esztendő, mikor kétszer áradt a Folyó dús televényt borítva a szikkadt vidékre. Köles, árpa, szőlő bőségesen termett. Báránynak s tuloknak kövérjét ette a pór is. A szolga tisztelte urát, s az úr nem hatalmaskodott a szolganépen. Igazat szólt az előjárók ajka, és igazságosan cselekedtek. Az alattvaló önként s hiánytalanul fizetett adót, a tisztviselő pedig azt kizárólag a köz javára fordította.

„Ugyan már. Bármerre fordulsz, az együgyű, nincstelen tömeg folyton ugyanazokkal a legendákkal kábitja magát. Soha nem volt, és nem is lesz ezeknek valóságuk. Az égiek rendelték így. Nekünk, beavattaknak az a feladatunk, hogy felkutassuk ezeknek a sokszor képtelen történeteknek az eredetét, és helyesen értelmezzük azokat.”

Egy sikátorban jött szembe velem. Elsőre jószérvel ki sem vehettem, kiféle is ő.

„Ne zárd be előttem a füledet, Történetíró! Tudom, hogy a csillagok küldtek tégedet, a Mennyei Regiment. Benned minden remény, Igazlátó. Ahová szemed tekint, eloszlik a homály, és lehullnak a leplek. Ha szólsz, a hamis elválík a helyestől, a szennyes a tisztától. Ne zárj ki, kérlek, ne zárj ki minket emlékezetedből! Sem engemet, sem mindazokat, kik mérhetetlen terhek alatt sínylődnek.”

Nem értettem, mit óhajt tőlem. Számtalan esendőséggel, rosszra való hajlammal voltam fertőzve. Magas helyről való megbízásom semmire sem adott ma-

gyarázatot, és fel sem mentett. Leggyakrabban azt gondoltam: végzetes félreértés áldozata vagyok.

„Irigy, buja, telhetetlen, ostoba, vesztegethető, könyörtelen, akaratgyenge hatalmasságok ráncigálják ide-oda a Város szekerét.” Achát úr igyekezett suttogóra fogni a hangját, de az indulat folyton felemelte azt. „Arany és gyönyör. Mindent ez mozgat. Évszázadok óta nem épít senki, csak a salakot cicomázzák. Észrevetted? A Folyó áradása évről évre gyérb, erőtlenebb. Volt esztendő, hogy ki sem öntött egyáltalán.”

A kocsmákban, vályogkunyhók mélyén ugyanazeket sutyorogták.

„Ha akadna csak egy, ki eltökéli magát. De pusztulásra játszik mind. Az összeomlást várja. Föld nyelje el, tűz perzselje hamuvá. Emléke se maradjon. És aki mégis próbálná menteni a maradékot, halál fia. Az Uralkodó tehetetlen roncs. Trágyakupac. Csak annyi az élete, akár a vénülő baromnak. De senkiben sincs elég bátorság, hogy odalépjen hozzá, és átvágja a torkát. Hallottad, láttad. Semmi emberi formája. Nem beszél. Vartyog csupán. Én sem értem.”

Ekkor sejtettem már: az én osztályrészem sem különb, teljesítem akárhogy a megbízatásomat. Mint ahogy azt sem láttam át, mi szüksége még rám az odaföntieknek. Miért kellett egyáltalán egy ilyen feladatra behívni valakit az utcáról.

Kézzel lehetett tapintani a nyugtalanságot, a kezdődő zűrzavart ezekben a napokban. Az indulat nem pusztán elszabadult. Gátak sem voltak, amelyeket át kellett volna törni. Erőszakot, rablást, rombolást óhajtott boldog-boldogtalan. Nemcsak elkövetni, elszenvedni akár.

„Amit leírsz, Történetíró, az Égiektől való. Első szótól az utolsóig.” Különösen vékony, érzékeny keze volt. Nem mertem hozzáérni. „Mindnyájunknak lelket vetted papírra. Az enyémet is. A Mennyei Zászlós Seregei vigyázzák lépteidet, hiába tagadnád. Ha megfeszülnél, sem bírnál mást szólni, csak igazat. Terhedre vagyok, tudom, de te vagy az utolsó szál, ami ehhez az élethez köt. Ha nem lennél, értelme sem lenne ébrednem, nyugovóra térnem.”

Sokféle szóbeszéd keringett róla. Alacsony sorból származott ugyan, de különös vonásai miatt hadurak, mesés vagyónú kalmárok vesztették józan eszüket. Illetve épp fordítva. Valami igen előkelő nemzetség leánya, ki megcsömörlött övéinek végletes romlottságától, s ezért bosszúból összeadta magát fűvel-fával.

„Mindenképpen azt kell megörökítened, amit igazán gondolsz. A te tiszta ítéleted jelenti a Város jövőjét. Ne törődj azzal, amit odakint tapasztalsz. Az csak a felszín. Káprázat. A zürzavarból új rend, új virágzás születik.”

Achát úr szavait egyre kevésbé bírtam hová tenni. Melyik oldalon áll? Áll-e bármelyik oldalon egyáltalán? Netalán köze van a mind jobban elhatalmasodó felforduláshoz? Az ő emberei is ott lapulnak a háttérben arra várva, hogy leírjam az utolsó betűt?

„Elrejtelek. Ezernyi veszedelem les rád, tudom. Mindtől én sem óvhatlak meg. Ha egy napot, egy órát kicsalhatok neked ettől a szennyes világtól, nekem az is boldogság. Nem várom, hogy enyém légy, nem vagyok ártatlan. Igaz légy, ez minden.”

Ábrándozni sem mertem róla igazán. Előző, csúfosan végződött vonzalmaim jártak az eszemben folyton. És a róla szóló híresztelések nem mindegyike tűnt egészen alaptalannak.

Tobzódott a Város a felfordulásban. A csöcselék a városi őrség szeme láttára, annak hallgatólagoos beleegyezésével rombolt, fosztogatott. Nemegyszer azzal közösen.

„Amit tőlem hallottál, el kell felejtened. A szóbeszédeket is, amelyek úton-útfélen megütötték füledet.” Hajdani felettesem hanghordozásában halvány bizonytalanság bujkált. „Csak amit szabad akarotod: elméd és szíved parancsol. Hűséggel vagyunk a Város Fejéhez mindhalálíg. Amit most tapasztalsz, csupán átmeneti, nincs meghatározó jelentősége. Úrrá leszünk rajta hamar, s minden megy tovább a szokott kerékvágásban. Éljen Őfelségel!”

Majd egy szép napon Ő is elmaradt, nem jött többé.

„Ezt mégis hogyan képzelted?”

Achát úr hangja remegett a dühtől. Elsőre úgy véltem: elégedetlen a munkámmal. Megneszelte netalán, hogy kétségeim támadtak az általa előadottak hitelességét illetően.

„Neked nincsenek, nem is lehetnek érzelmi ügyeid. Nem gondolkodsz, nem érzel: írsz. Amit műveltél, azzal rettenetes veszélybe sodortad az egész Ügyet. Nem is tudom, hogyan mosdassalak ki. Az első esetet még hajlamosak voltunk afféle végzetes félreér-

tésnek tekinteni. Férjhez is adtuk gyorsan a leánykát. Ám ez a második alapvetően kérdőjelezi meg alkalmaságodat.”

Egyszer vagy kétszer még felbukkant. Mindig más, általam nem ismert urak karján, társaságában.

„Máskülönben értelek, hogyne értenélek. Embertől vagyunk, ugye. És a folyamatos hajsza, a felfokozott elvárások próbára tesznek minket. Létezik egy határ, aminél tovább nem szabad feszíteni a húrt. Fellázad a test, hiába áll készen a szellem.”

Egy bőrszénnyt hajított elé. Koppant, akkora lehetett a súlya.

„Tessék. Fogd, menj, és könnyíts magadon. Ne a külvárosba, a rosszhírű csapszékek környékére. Kiélt, mosdatlan utcanőket találsz csak. Mindenféle nyavalyát lehet összeszedni tőlük. A legtöbb gyógyíthatatlan. Ám ismerünk néhány helyet itt, a közelben. Birodalmi hivatalnokok látogatják általában. Diszkreció. Megbízhatóság. Az áru pedig egészen minőségi. Ennél finomabbat csak hercegi, hadvezéri ágyasházakban találni. Különleges igényeket is kielégítenek bizonyos határon belül. Ha valakinek egészen fiatal leányra támad kedve. Vagy netalán ifjúra...”

Elképedve hallgattam. Az erszényt elemelni sem mertem, visszautasítani sem. Hallottam ezt is, azt is az előkelőségek viselt dolgairól, de hogy nyunyire nyilvánvalóan szemérmetlenül üzzék, el nem bírtam képzelni.

„Hanem a szerelmet, mint olyat sürgősen felejtse el. Senkihez le nem láncolhatod magadat, és úgyszintén hozzád sem. Ez egy ilyen világ. Pénzt, hatalmat, hírnevet kaphatsz cserébe szolgálataidért. Helyzetedtől, vagyonodtól függően apróbb-nagyobb kalandokat is megengedhetsz magadnak. Ágyasokat tarthatsz mindkét nemből. Akad olyan, ki állatokkal üzekedik. Ez azért távol áll az ízlésemtől. Házasságot is köthetsz, de ezt az ügyeletes erőviszonyok határozzák meg. De a szenvedélyt, amit egy másik ember, egy nő iránt érzel, itt és most, örök időre irtsd ki magadból. Nincs a világon veszedelmesebb felelőtlenség, mellyel nemcsak megbízatásodat, de lényegében az egész Város-birodalom sorsát kockára teszed.”

Ezekben a napokban már senki nem volt ura semminek. Akadálytalanul tombolt az aljanép. Néhány

Képzlet (fotó: Kőrösi Péter)

helyen ugyan megpróbálták gátat vetni az esztelen rombolásnak. Egy sem maradt belőlük. De olyan is megesett, hogy a jó pénzért fogadott őrség fordult gazdái ellen.

„Változás lesz, duruzsolt a fülembé. Amit most észlelsz körös-körül, csak átmenet. Kell a tisztító vihar, hogy kisöpörje e beteg, romlott világ piszkát-szemetét. Tartozhatsz azok közé, kik egy új, tisztább, igazságosabb Város alapjait rakják le.”

Tisztában voltam vele: az ő pribékjei is vadásznak rám. Meg az Uralkodóé, és még néhány nagyúré. Csak az nem volt világos: megvárják-e, míg bevégzem a Krónikát, vagy még előtte csapnak le rám. Időnként nehézségeim támadtak. A hajszálpontos kifejezés, a fájdalomig érzékletes szókapcsolatok fényűzéséről nem mondok le.

„Nem adhatod a gyanútlant. Állnod kell valamelyik oldalra. Függetlenség nem létezik. Mint ahogy a magasabb eszmékhez való ragaszkodás sem egyéb, mint az evilági kudarcok ügyetlen takargatása. A történetírás kegye csak a győzteseket illeti meg. Aki alulmaradt, jobb esetben meghúzhatja magát a háttérben.”

Titokban még mindig reménykedtem: egyszer, váratlanul felbukkan. Megkér, vigyem magammal. Vagy ő cipel magával, akár egy púpot a hátán. Titokban, éj leple alatt hagyjuk el a Helyet. Új, érintetlen vidéket keresünk, ahol alapítani lehet.

Bármit is hozzon a sors számomra, a Krónika nem maradhat bevégezetlenül. Réges-rég nem követem már az Uralkodó parancsát. Nem óhajtok megfelelni valamikori előjáróm elvárásainak. Sem a mohó, vesztegethető, civakodó nagyuraknak. Az utasításokat tőlük kapom, ám a küldetést semmiképp.

Ez esztendőben nem áradt még a Folyó. A jeleket szemlélve úgy tetszik: nem is fog. Nem először történik így, ha jól sejtem.

A külváros népe már a Palotanegyedet ostromolja. A falak bírják még, őrség sehol. Kereket oldottak, vagy átálltak. Nem egészen világos, ki áll mögöttük. A fosztogatás, az erőszak egyre tudatosabb, egyre célirányosabb. Mintha parancsba adta volna valaki: emlék se maradjon.

Elképzelésem sincs, hová rejtsem a Krónikát. A jelek, amelyeket pergamenre vetek, egyre kuszábbak, olvashatatlanabbak.

Achát úr is eltűnt. Sajnos, nem igazán könnyebültem meg ettől. Biztos vagyok felőle: figyeltetett. Ellenőrizte, ellenőriztette minden betűmet, soromat. A hibás, félreírt szavakat is.

Máskülönben ezek is részét képezik a Történetnek. Sőt. Ezek leginkább. Öntudatlan elszólásaink, nyelvbötlésaink, dadogásaink kerítik körbe a kibeszélhetetlen, leírhatatlan valót.

Megígértem neki, ám nem fogom, nem is vagyok képes teljesíteni. Nem menekítem sehová. Félek, előbukkan mégis, számon kérni rajtam felelőtlen ígéreteket. Reménykedem, előbukkan mégis...

A csöcselék amúgy önmagával sincs egyetértésben. Latrok, gyűjtogatók csoportjai úgyszólván percenként kapnak hajba egymással. Nem nyugszanak, míg vér nem folyik, élet ki nem oltatik. A vezér, az ügyeletes szabadító neve nagyjából félnaponként változik. Jó okkal feltételezem: nem mindegyikük valószínű személy.

Rettegve, folyvást magam köré sandítva-füelve rovom a betűket, jeleket. Végeredményben mégsem mindegy: eljutok-e az utolsó mondatig. Ez itt mégiscsak több egy Krónikánál. Ha minden lángok és ragadozó, otromba kezek martaléka lesz, akkor sem veszhet el, nem sérülhet, és hamisítást sem szenvedhet. Ez itt kezem alatt a Város, az Igaz és Örök.

A csillagok bízták reám, a Mennyeeknek Zászlós Hadai. Hatalmasabbak ők mindenféle régvolt ősök árnyainál. Áldó és büntető istenségnél, torz, véráldozatra sóvárgó szellemnél. Át- és átdöfik dárdáikkal a kuka, arctalan sötétet, s üzennek az arra kijelöltnek: ne aludj! Szemed, füled ébersége el ne lankadjon, mert az üzenet, mit tőlünk veszek át, tégedet illet egyedül, senki más.

Ha idáig megtartottak, elveszni nem hagytak, miért pont a legvégtére engednék el a kezemet? Az Igaz Város falait nem kőből rakják, se nem ércből, mit a rozsdá rág szét. Csak az lépheti át kapuját, kinek szavát ők igazolják. Kinek szavát a Lélek igazolja.

Ha megadják azt a kegyelmet, hogy elevenen juszak ki innét, megkeresem Őt, rábízok mindent első szótól az utolsóig. Nem az számít, miféle terheket cipelnek magukkal az új alapítók, hanem hogy miféleket képesek vállukra venni.

Király és Királynő.